

Datu valsts inspekcija

Aktualitātes personas datu apstrādē un ieteikumi Vispārīgās datu aizsardzības regulas (VDAR) piemērošanā

Personas datu apstrādes uzraudzības nodaļas vecākā eksperte Arta Vīgante

07.11.2019., Rīga

Datu valsts inspekcija

DATU VALSTS INSPEKCIJAS (DVI) KOMPETENCE UN UZDEVUMI

- VDAR 55. un 57.pants;
- Fizisko personu datu apstrādes likuma (FPDAL) 4.pants;
- Likuma “Par fizisko personu datu apstrādi kriminālprocesā un administratīvā pārkāpuma procesā” 30. un 31.pants

DVI kontrolei pakļautā datu apstrāde aprobežojas tieši ar pašu personas datu izmantošanu kā tādu, bet ne ar kontekstu, kādā tie tiek izmantoti.

Datu valsts inspekcija

AKTUĀLITĀTES

(sūdzības un iesniegumi)

- Datu subjektam VDAR III nodaļā un FPDAL VIII nodaļā noteikto tiesību neievērošana:
 - Informācijas nesniegšana;
 - Informācijas sniegšanas apjoms;
 - Datu kopijas neizsniegšana.

Datu valsts inspekcija

IETEIKUMI

(datu subjekta tiesības)

- Izvērtēt, vai informācijas pieprasītājs ir tiesīgs saņemt pieprasījumā/iesniegumā norādītos datus:
 - Vai informācijas pieprasītājs ir identificējams;
 - Vai tiek prasīta informācija par viņa datiem vai trešās personas datiem;
 - Ja to prasa datu subjekta pilnvarota persona (piem., zvērināts advokāts) – vai pilnvarojums ir atbilstoši noformēts

[29.03.2019. Administratīvo lietu departamenta spriedums lietā Nr. SKA-148/2018](#)

(Advokāta tiesības pieprasīt informāciju; Advokāta kā juridiskās palīdzības sniedzēja pieaicināšana)

Zvērināta advokāta orderis juridiskās palīdzības sniegšanai ir pietiekams pamats informācijas pieprasīšanai.

- Vai informācijas pieprasījums/iesniegums atbilst datu subjekta informācijas pieprasījumam VDAR izpratnē (piem., vai netiek prasīts izsniegt dokumenta kopiju)

IETEIKUMI (datu subjekta tiesības)

- Izvērtēt, vai uz datu subjekta personas datu apstrādi ir/nav attiecināmas VDAR prasības (automatizēta datu apstrāde/kartotēka);
- par kādu laika periodu prasīts sniegt informāciju:
 - Datu subjekts var saņemt informāciju par tā datu saņēmējiem vai saņēmēju kategorijām, kam dati ir izpausti pēdējo divu gadu laikā (FPDAL 27.panta 3.punkts)
 - Auditācijas pierakstu uzglabāšanas laiks - uzglabājami ne ilgāk kā vienu gadu pēc ieraksta izdarīšanas, ja normatīvie akti vai apstrādes raksturs nenosaka citādi (FPDAL 37.panta 2.punkts)
- vai uz pieprasīto informāciju ir/nav attiecināmi VDAR un FPDAL 26. un 27.panta izņēmumi (informācija, kas datu subjektam nav jāsniedz) u.c. izņēmumi, piem. VDAR 14.panta 5.punkta b)apakšp. (informācijas sniegšana nav iespējama vai tā prasītu nesamērīgi lielas pūles)

Datu valsts inspekcija

AKTUĀLITĀTES

(sūdzības un iesniegumi)

- Personas datu apstrādes, tiesiskais pamats, mērķis (nolūks) un apjoms:
 - datu nodošana trešajām personām (tiesiskais pamats, nolūks, apjoms), tajā skaitā automatizēti veikta personas datu apstrāde (e-pasts, mobilais telefons, informācijas sistēmas, sociālās vietnes u.c.);

Piemēram:

- ✓ daloties ar aktuālu informāciju;
- ✓ nosūtot vienā e-pastā (uz privātajām e-pasta adresēm) visiem adresātiem uzreiz, nevis katram atsevišķi, informāciju, kas domāta noteiktai personu grupai;
- ✓ publiskojot informāciju par apmeklētajām mācībām, pasākumiem (t.sk. fotogrāfijas);
- ✓ daloties ar informāciju interešu grupās (piem. skolotāji, vecāki u.tml.);
- ✓ datu izpaušana trešajām personām/nepareizajam datu subjektam (adresātam).

Datu valsts inspekcija

AKTUĀLITĀTES (sūdzības un iesniegumi)

- Datu glabāšanas ilgums;
- Nesankcionēta piekļuve fizisko personu datiem, (sevis noteiktiem nolūkiem, iespējams, ļaunprātīgi)

Piemēram:

- ✓ piešķirto piekļuves tiesību informācijas sistēmām izmantošana, neveicot darba pienākumus;
- ✓ pieļauta iespēja trešajām personām piekļūt datiem, kas atrodas darbinieka darba vietā.

- Datu apstrāde citam, nevis sākotnēji noteiktam, nolūkam;
- Nepilngadīgo personas datu apstrāde;
- Personas apliecinoša dokumenta kopēšana.

IETEIKUMI

(Personas datu apstrādes, tiesiskais pamats, nolūks un apjoms)

- Izvērtēt, datu apstrādes, tajā skaitā to iegūšanas un nodošanas nolūku un tiesisko pamatu (VDAR 6.panta 1.punkts)
 - vai datu apstrādei noteiktajam nolūkam pastāv tiesisks pamats (ja nav piemērojams neviens no VDAR 6.panta 1.punktā vai 9.pantā noteiktajiem tiesiskajiem pamatiem, datu apstrāde nav atļauta);
 - ja informācijas pieprasītājs nav to norādījis un personai, kam jānodod dati, tas nav zināms, jājautā pieprasītājam un jāizvērtē pamatotība;
 - jāņem vērā, ka piekrišana ir visnestabilākais tiesiskais pamats, jo to jebkurā brīdī var atsaukt.
- Ievērot datu apstrādes pamatprincipus (VDAR 5.pants), tajā skaitā attiecībā uz datu precizitāti un apjomu:
 - jāpārlicinās, ka dati ir atjaunoti un precīzi;
 - jāizvērtē iegūstamo, nododamo (publiskojamo) un citādi apstrādāto datu apjoms atbilstoši noteiktajam nolūkam (ne vairāk kā nepieciešams konkrētā nolūka sasniegšanai, piem., papildu datu iegūšana, saņemot piekrišanu (t.sk. atlases procesā, kārtojot personas lietu u.tml.))

Datu valsts inspekcija

Situācija un rīcība

Nereti darba devēji darba līguma galvenē norāda arī darbinieka uzrādītā personu apliecinošā dokumenta numuru, derīguma termiņu un dokumenta izdevējiestādi.

Vai šo datu norādīšana ir pārmērīga/ir nepieciešama?

Un kā ar fotogrāfiju?

Vai uzturēt kopīgu un visiem brīvi pieejamu darbinieku dzimšanas dienu sarakstu?

Situācija un rīcība

26.04.2019. Administratīvo lietu departamenta lēmums lietā Nr. SKA-1164/2019

(Kompetentā iestāde personas datu izsniegšanai, ja pieprasījums ir saistīts ar vēlmi vērsties tiesā ar civilprasību)

No tiesību normām neizriet publiski tiesisks pienākums darba devējam, vai tas būtu publisko tiesību subjekts vai privāto tiesību subjekts, izsniegt nodarbināto personu datus personām, kuras atsaucas uz vēlmi vērsties tiesā ar civilprasību, jo personas datu izsniegšana šādām vajadzībām ir Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldes kompetencē.

Datu valsts inspekcija

Situācija un rīcība

26.09.2019. Administratīvo lietu departamenta spriedums lietā Nr. SKA-476/2019

Informācijas pieprasījuma pamatojums;

Personas ar žurnālistisku interesi pienākums precīzāk pamatot savu leģitīmo interesi un informācijas pieprasīšanas mērķi nekā preses pārstāvim;

Godprātīga tiesību saņemt informāciju izmantošana.

Datu valsts inspekcija

Situācija un rīcība

Par tiesībām iepazīties ar informāciju, kas saistīta ar izsludinātā konkursa dalībnieku personas datu apstrādi.

[18.06.2014. Administratīvo lietu departamenta spriedums lietā Nr. SKA-139/2014](#)

Informācijas par amatu konkursa norisi pieejamība

[26.09.2019. Administratīvās rajona tiesas Rīgas tiesu nama spriedums Nr.A420138219](#)

(Ķekavas novada domes deputāti vēlējās iepazīties ar izsludinātajā konkursā uz izpilddirektora amatu pārejo pretendentu/kandidātu iesniegtajiem pieteikumiem un tiem pievienotajiem dokumentiem.)

(pamatots ar VDAR 32 un 40.apsvērumiem)

Datu valsts inspekcija

IETEIKUMI

(Personas datu apstrādes, tiesiskais pamats, nolūks un apjoms)

- Izvērtēt un noteikt datu apstrādes, t.sk. glabāšanas ilgumu
 - Saskaņā ar VDAR dati jāglabā līdz brīdim, kad tiek sasniegts nolūks, ne ilgāk, ja vien to apstrāde (t.sk. glabāšana) nav nepieciešama citam ar sākotnējo nolūku savietojamam nolūkam (piem., informācijas (datu) arhivēšanas nolūks)
- Izvērtēt un noteikt (piešķirt) darbiniekiem darbam nepieciešamās piekļuves tiesības informācijas sistēmām (ne vairāk kā nepieciešams) un kontrolēt to izmantošanu;
- Atceramies, ka pases kopijas iegūšana ir pieļaujama tikai, ja to nosaka ārējais normatīvais akts.

Datu valsts inspekcija

AKTUĀLITĀTES (sūdzības un iesniegumi)

- Zaudēti fizisko personu dati, t.sk. neuzmanības rezultātā

Piemēram:

- pazaudēti dažāda veida papīra formāta dokumenti, t.sk. medicīnas kartiņas u.c. veida dok.;
- dzēsti vai šifrēti dati informācijas sistēmās u.tml.

Datu valsts inspekcija

Ieteikumi: (tehniskie un organizatoriskie pasākumi)

- Noteikt un veikt pietiekamus tehniskos un organizatoriskos pasākumus personas datu aizsardzībai, tajā skaitā attiecībā uz piekļuves tiesību piešķiršanu informācijas sistēmām;
- Nodrošināt pietiekamu aizsardzību sistēmā esošajiem datiem (sistēmas ievainojamība);
- Neatstāt ilgstoši dokumentus printerī;
- Informēt darbiniekus un, ja nepieciešams, veikt to apmācību personas datu apstrādes un aizsardzības jautājumos.

Datu valsts inspekcija

VDAR IZPRATNES VEICINĀŠANA

- Zini savas tiesības! (personas tiesības saskaņā ar VDAR 15.–22.pantu).
Pieejams: <http://www.dvi.gov.lv/lv/zinas/zini-savas-tiesibas/>;
- Par personas datu apstrādi sociālajos tīklos. Pieejams:
<http://www.dvi.gov.lv/lv/zinas/par-personas-datu-apstradi-socialajos-tiklos/>;
- Par personas datu apstrādi telemārketinga vajadzībām. Pieejams:
<http://www.dvi.gov.lv/lv/zinas/par-personas-datu-apstradi-telemarketinga-vajadzibam/>;
- MĪTI UN PATIESĪBA: VISPĀRĪGĀ DATU AIZSARDZĪBAS REGULA.
Pieejams: <http://www.dvi.gov.lv/lv/zinas/miti-un-patiesiba-vispariga-datu-aizsardzibas-regula/> ;

Datu valsts inspekcija

VDAR IZPRATNES VEICINĀŠANA

- Par nepieciešamību norīkot personas datu aizsardzības speciālistu
Vispārīgās datu aizsardzības regulas prasību nodrošināšanai.

Pieejams: <http://www.dvi.gov.lv/lv/zinas/par-nepieciešamību-norīkot-personas-datu-aizsardzības-specialistu-vispārīgās-datu-aizsardzības-regulas-prasību-nodrošināšanai/>;

- Par regulu un datu aizsardzību (tai skaitā semināru materiāli, semināru videoieraksti un informatīvie bukleti).

Pieejams: <http://www.dvi.gov.lv/lv/par-regulu-un-datu-aizsardzību/>.

Datu valsts inspekcija

Paldies par uzmanību!

**Datu valsts inspekcija
Blaumaņa iela 11/13-15, Rīga, LV-1011**

**Konsultācijas un informāciju pa tālruni sniedz pirmdienās un
trešdienās no plkst. 14.30 līdz 16.30
piektdienās no plkst. 13.00 līdz 15.00.**

Tel.: 67223131

**E-pasts: info@dvi.gov.lv
www.dvi.gov.lv**